

Rellotge de Santa Maria d'Alpens

Alpens

Ubicació

Comarca: Lluçanès
Lloc/Adreça: Nucli urbà. Plaça de l'església, 4. Alpens
Emplaçament A la planta baixa del campanar de l'església de Santa Maria d'Alpens

Coordenades:

Latitud: 42.11923
Longitud: 2.10071
UTM Est (X): 425662
UTM Nord (Y): 4663406

Classificació

Número de fitxa 08004 - 64
Àmbit: Patrimoni moble
Tipologia Objecte
Estil / època: Modern
Segle XVII
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: L'espai en el qual està ubicat no reuneix les condicions necessàries per una òptima conservació. La variació de temperatura de l'espai provoca que el ferro es dilati i es contragui durant l'any desajustant la precisió horària.

Protecció Inexistent
Número inventari Sí, IPA
Generalitat i altres inventaris
Accés Restringit
Ús actual: Social
Titularitat Privada accessible
Titular: Bisbat de Vic. c/ Santa Maria, 1, 08500 Vic
Fitxes associades:

Descripció

El rellotge de Santa Maria està situat a la part baixa de la torre del campanar de l'església parroquial. És un rellotge de ferro forjat format per un complex engranatge de rodes dentades, palanques impulsades per la inèrcia d'un pèndol, cables i pesos que permeten indicar l'hora als alpensins a través del repic de les campanes. El rellotge està dividit en tres parts d'engranatges connectades entre elles i col·locades en una estructura de ferro subjectada per un sistema de tascons originals també de ferro, tot i que recentment s'ha assegurat i arreglat amb alguns cargols moderns. A la part central hi ha el pèndol, que marca el ritme de l'engranatge de la roda dentada que correspon als segons. Curiosament cada 60 segons recorre les 42 dents de la roda dentada. La part de l'esquerra, connectada amb la part central a través d'un sistema de palanques, correspon a l'engranatge dels quarts. En aquest cas la roda que mou l'engranatge presenta osques separades que indiquen els quarts. La part dreta, també connectada a la part central, marca les hores a través d'una roda amb osques, la separació entre les quals augmenta en funció de les hores. D'aquestes tres parts en surt un sistema de contrapesos de ferro i tres cables metàl·lics que connecten amb els martells de les campanes. La campana cristòfora toca els quarts i la campana "Mariassa" toca les hores.

Observacions:

S'ha de donar corda manualment a les tres parts de l'engranatge (segons, quarts i hores) cada tres dies aproximadament.

Història

El rellotge de Santa Maria d'Alpens va ser comprat de segona mà a Olost, segons fonts orals. Originalment estava ubicat a un nivell sota les campanes de la torre del campanar de Santa Maria i presentava un sistema de cordes i cordills i uns pesos de pedra que van ser substituïts, al baixar-lo a la planta baixa, per un cablejat metàl·lic i uns pesos de ferro. Dos d'aquests pesos de pedra es conserven, en mal estat, al campanar.

Bibliografia

YLLA-CATALÀ, G, Inventari del Patrimoni Arquitectònic d'Alpens, Àrea de Coneixement i Recerca, Departament de Cultura, Generalitat de Catalunya, 1981.

